

DE BELIIDENIS VAN PETRUS

Overweging bij de lezingen van de 21ste zondag door het jaar A

Opening

Iedereen weet wat een sleutel is. Je kunt er iets mee open maken of sluiten. Maar het is ook een teken van vertrouwen. Als we vroeger laat van een feest dachten thuis te komen, dan kregen we van onze ouders de sleutel van het huis om 's nachts binnen te kunnen. Vandaag worden in twee lezingen sleutels overhandigd. In de ene lezing krijgt Eljakim de sleutel van Davids huis. In de andere lezing krijgt Petrus twee sleutels van Jezus.

Als we de Andreaskerk binnen komen en naar rechts kijken, zien we een schildering waar dit kleurrijk is afgebeeld. Jezus wil zijn Kerk bouwen op Petrus als fundament, op een mens van vlees en bloed. Waarom Petrus de sleutels krijgt, wordt in het evangelie uitgelegd. Bij die twee sleutels willen we in de overweging even stilstaan.

Overweging

Om de eerste lezing te begrijpen moeten we een paar regels teruggaan. De profeet Jesaja krijgt van God de opdracht om naar Sebna te gaan, de overste van de tempel/paleis, om hem te zeggen: 'Wat kom je hier doen? Hoe geweldig denk je dat je bent? Je bent een schande voor het huis van uw Heer'. Sebna had namelijk voor zichzelf in de rotsen een eigen graf uitgehouwen (dit graf is nog steeds te zien in het Brits Museum in Londen). In plaats van de Heer en zijn volk te dienen, dacht Sebna alleen aan zichzelf. Als gevolg hiervan wordt hij van zijn taak ontheven. Hij moet de sleutel van de tempel inleveren en zal in een vreemd land sterven. De sleutel zal de Heer geven aan iemand uit het huis van David: aan Eljakim, de zoon van Chilkia, de hogepriester. Hij zal als een vader zijn voor zijn volk. Wanneer hij open doet kan niemand sluiten, wanneer hij sluit, kan niemand open doen.

Deze woorden van Jesaja grijpen vooruit op de woorden van Jezus tegen Petrus: 'Ik zal u de sleutels geven van het Rijk der hemelen en wat gij zult binden op aarde, zal ook in de hemel gebonden zijn,

en wat gij zult ontbinden op aarde zal ook in de hemel ontbonden zijn'. Ongeveer dezelfde woorden met dezelfde betekenissen. Een sleutel die macht geeft om te openen en de sluiten.

Maar voordat Petrus de sleutels krijgt, vraagt Jezus aan zijn leerlingen: 'Wie is, volgens de opvatting van de mensen, de Mensenzoon?' Eigenlijk vraagt Hij: 'Wie zeggen de mensen dat Ik ben?' Deze vraag brengt de leerlingen van Jezus in verwarring. De een zegt Johannes de Doper, een ander zegt Elia, weer een ander zegt Jeremia, omdat Jezus soms de woorden van deze profeet citeerde. Wat deze antwoorden gemeen hebben is dat het allemaal profeten zijn en dat die allemaal al dood zijn. En ook dat ze allemaal verschillend zijn.

Jezus gaat op al deze antwoorden niet in. Waarschijnlijk denkt hij: "Zoveel profeten hebben in Israël over Mij gesproken, maar jullie gaan voorbij aan de Levende die voor jullie staat en jullie praten over doden?" (vgl. Evangelie van Thomas, Logos 52).

Nadat Hij gevraagd heeft 'Wie zeggen de mensen dat Ik ben?' vraagt hij nu rechtstreeks: 'En wie zeggen jullie dat Ik ben?' Hierop geeft Petrus een antwoord dat duidelijk anders is dan wat 'de mensen' van Hem zeggen: 'Gij zijt de Christus (de Messias), de Zoon van de Levende God'. Vervolgens noemt Jezus Petrus bij zijn vaders' naam en zegt: 'Zalig zijt gij, Simon, zoon van Jona, want niet vlees en bloed hebben u dit geopenbaard, maar mijn Vader die in de hemel is'.

Dit is een opmerkelijk uitspraak: 'niet vlees en bloed hebben u dit geopenbaard, maar mijn Vader die in de hemel' is. Het antwoord van Petrus berust m.a.w. niet op menselijke kennis, maar berust op een rechtstreekse openbaring van God zelf. Het is God die dit antwoord in de mond van Petrus heeft gelegd. Niemand anders kan hem dat ingefluisterd hebben. Na de belijdenis van Petrus zegt Jezus tegen hem: 'Gij zijt Petrus; en op deze steenrots zal Ik mijn kerk bouwen en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen'. Door deze woorden wordt Petrus tot op de dag van vandaag beschouwd als het fundament van de kerk.

In de twee vragen die Jezus stelt (wat de mensen van Jezus vinden en hoe de leerlingen zelf over Jezus denken) hebben we te maken met twee vormen van kennis over Jezus. Enerzijds een oppervlakkige kennis van Jezus, die er niet helemaal naast zit, want Jezus is in de ogen van zijn leerlingen een profeet. Anderzijds de door God geopenbaarde kennis via Petrus: Jezus is de Christus, de Zoon van de levende God. De kennis waar het hier om gaat!

We hebben hier dus te maken met twee soorten van kennis over Jezus. Maar: Hoe denken wij als gelovigen zelf over Jezus? Hoe zien wij Hem en wat betekent Hij voor ons? Is Jezus voor ons iemand uit het verleden? Iemand die twee duizend jaar geleden op aarde geleefd heeft en als een profeet optrad in het land van Israël? Een genezer? Een stichter van een wereldgodsdienst? Een wijsheidsleraar? Een wonderdoener?

Of is hij voor ons méér dan dat? Is Hij een lamp voor onze voeten, een licht op ons pad (zoals we in Psalm 119 zingen)? Is Hij degene die ons heeft leren bidden: 'Onze Vader die in de hemel zijt? Geloven we met Paulus dat Jezus voor onze zonden is gestorven, zoals in de Schriften staat? Is Hij het Woord van God? Of...

Laten we daar deze week eens over nadenken: Wat is Jezus voor ons?

23 augustus 2020

SV